

PATVIRTINTA
viešosios įstaigos Jurbarko ligoninės
vyriausiojo gydytojo
2024 m. gegužės 31 d.
įsakymu Nr. VK-44

MEDICINOS PSICHOLOGO PAREIGINIAI NUOSTATAI

NR. 104

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Medicinos psichologo profesinę kvalifikaciją įgijusiais laikomi asmenys, baigę universitetinę psichologijos bakalauro studijų programą arba išlyginamąsias psichologijos studijas ir sveikatos psichologijos ar klinikinės psichologijos magistro studijų programą, arba baigę vienpakopę penkerių metų universitetinę psichologijos studijų programą ir turintys medicinos psichologo spaudo numerį, suteiktą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka. Užsienyje įgyta medicinos psichologo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

1.2. Teisę verstis medicinos psichologo praktika turi asmuo Lietuvos medicinos normos nustatyta tvarka įgijęs medicinos psichologo profesinę kvalifikaciją ir turintis medicinos psichologo spaudo numerį.

1.3. Medicinos psichologas praktika pagal profesinę kvalifikaciją verčiasi asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais teikia ir medicinos psichologas.

1.4. Medicinos psichologas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiais specialistais.

1.5. Medicinos psichologas vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos medicinos norma MN 162:2018 „Medicinos psichologas“ ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais medicinos psichologo veiklą, psichologo profesinę etiką, įstaigos, kurioje dirba, įstatais, vidaus tvarkos taisyklėmis, vidaus kokybės vadybos sistemos dokumentais, kitais dokumentais bei savo pareigybės aprašymu.

1.6. Medicinos psichologas pavaldus vyriausiajam gydytojui, vyriausiojo gydytojo pavaduotojui medicinos reikalams, skyriaus vedėjui.

II. TEISĖS

1. Medicinos psichologas turi teisę:

2.1. verstis medicinos psichologo praktika šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

2.2. atsisakyti teikti psichologines paslaugas, jei tai prieštarauja psichologo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar psichologo gyvybei ir (ar) sveikatai, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

2.3. savarankiškai pasirinkti darbo formą, metodus, instrumentus;

2.4. supervizuoti medicinos psichologo praktikos aspektus su labiau patyrusiais psichologais;

2.5. susipažinti su asmens sveikatos priežiūros įstaigoje esamais medicinos dokumentais apie pacientą tuo atveju, kai tai reikalinga asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimui;

2.6. teikti pasiūlymus asmens sveikatos priežiūros specialistų komandos nariams ir vadovybei dėl paslaugų pacientams ir medicinos psichologo darbo organizavimo;

2.7. gauti darbui būtiną informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei fizinių ir juridinių asmenų;

2.8. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

2.9. dalyvauti pasitarimuose, seminaruose ir konferencijose, mokslinėse draugijose, kur nagrinėjami su profesine kvalifikacija susiję klausimai, būti vaikų ligų gydytojus ir vaikų pulmonologus vienijančių organizacijų, asociacijų nariu;

2.10. medicinos psichologas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių medicinos psichologo paslaugų teikimą.

III. PAREIGOS

3. Medicinos psichologas privalo:

3.1. pagal savo kompetenciją, nurodytą MN 162:2018 „Medicinos psichologas“, ir įstaigos licenciją atlikti psichologinį įvertinimą, taikyti psichologines intervencijas, o įtarus psichikos ar kitą sveikatos sutrikimą, siųsti psichiatro konsultacijai;

3.2. vykdyti ligų prevenciją ir stiprinti visuomenės sveikatą;

3.3. vykdyti švietėjišką veiklą pacientams ir bendruomenei medicinos psichologijos klausimais;

3.4. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

3.5. pagal kompetenciją vykdyti privalomas sveikatos programas;

3.6. laikytis psichologo profesinės etikos ir bioetikos principų, gerbti pacientų teises;

3.7. tobulinti profesinę kvalifikaciją ją reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;

3.8. tvarkyti medicinos psichologo praktikos dokumentus medicinos psichologo praktikos dokumentų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;

3.9. paaiškinti medicinos psichologo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

3.10. taikyti tik psichologijos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, gydymo ir prevencijos metodus, išskyrus teisės aktuose nustatytas išimtis;

3.11. teikti pirmąją medicinos pagalbą jos teikimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;

3.12. tinkamai tvarkyti medicinos dokumentus (ir elektroniniu būdu) bei teikti statistikos ir kitą informaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka bei analizuoti savo darbo rezultatus;

3.13. nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;

3.14. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV. KOMPETENCIJA

4.1. Medicinos psichologo profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs medicinos psichologo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę psichologijos mokslo, technikos ir praktikos pažangą.

4.2. Medicinos psichologas turi žinoti medicinos statistikos, sveikatos draudimo ir sveikatos teisės pagrindus, dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus.

4.3. Medicinos psichologas turi mokėti naudotis informacinėmis ir ryšio technologijomis.

4.4. Medicinos psichologas turi išmanyti:

4.4.1 mokslo įrodymais grįstos psichologijos praktikos principus, metodinių rekomendacijų ir gairių taikymą praktikoje;

4.4.2. teorinį medicinos psichologo profesinės veiklos pagrindimą:

4.4.2.1. asmenybės, psichologinės raidos ir psichopatologijos teorines paradigmas;

4.4.2.2 psichikos ir elgesio sutrikimus ir jų teorines paradigmas;

4.4.2.3. neuropsichologinius psichikos veiklos ir sutrikimų ypatumus;

4.4.2.4. bendravimo, tarpasmeninių santykių, psichosocialinės adaptacijos ypatumus;

4.4.2.5. sveikatos priežiūros įstaigos personalo ir paciento bendravimo ypatumus;

4.4.2.6. psichologinio įvertinimo principus bei metodus ir jų taikymą;

4.4.2.7 psichoterapijos paradigmas, technikas ir psichologinio poveikio priemones bei jų taikymą gydant psichikos ir somatinius sutrikimus, konsultuojant pacientus, vykdant prevenciją ir reabilitaciją;

4.4.2.8. psichologinius sveikatos ir ligų ypatumus, sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos principus;

4.4.2.9. psichologinių krizių ir traumų psichologijos, suikidologijos principus.

4.5. Medicinos psichologas turi gebėti:

4.5.1. bendrauti su įvairaus amžiaus pacientais ir jų artimaisiais;

4.5.2. organizuoti ir planuoti savo veiklą, veikti savarankiškai, bendrauti ir dirbti komandoje, spręsti problemas ir priimti sprendimus pagal savo kompetenciją;

4.5.3. nustatyti psichologinės intervencijos poreikį;

4.5.4. atlikti psichologinį įvertinimą;

4.5.5. atpažinti psichikos ir elgesio sutrikimus;

4.5.6. atpažinti paciento savižudišką elgesį, įvertinti savižudybės riziką ir suteikti reikiamą pagalbą;

4.5.7. pasirinkti ir taikyti pacientams, turintiems įvairių psichikos ir elgesio sutrikimų, negalią, priklausantiems skirtingoms sociokultūrinėms grupėms, ir (ar) jų artimiesiems tinkamas psichologines intervencijas: individualias ir grupines psichologines konsultacijas, psichologinio poveikio priemones ir psichoterapijos technikas;

4.5.8. įvertinti psichologinių intervencijų veiksmingumą;

4.5.9. mokyti pacientus atpažinti ligos paūmėjimą, valdyti ligą, motyvuoti tinkamai vartoti vaistus, laikytis gydymo rekomendacijų ir stiprinti sveikatą;

4.5.10. savarankiškai ir kartu su kitais sveikatos priežiūros specialistais rengti ir taikyti sveikatos stiprinimo priemones asmeniui, grupei ar bendruomenei;

4.5.11. savarankiškai ir kartu su kitais sveikatos priežiūros specialistais rengti ir taikyti ligų bei psichologinių problemų prevencijos priemones asmeniui, grupei ar bendruomenei;

4.5.12. spręsti profesinės veiklos etines dilemas.

V. ATSAKOMYBĖ

5. Medicinos psichologas už padarytas klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų atlikimą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už pareigų viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VI. PAREIGINIŲ NUOSTATŲ VALDYMAS

6. Medicinos psichologo pareiginiai nuostatai peržiūrimi ir iš naujo rengiami:

6.1. pasikeitus įstaigos struktūrai;

6.2. pasikeitus įstaigos veiklos kryptims;

6.3. įkūrus naujų darbo vietų, įtakančių ekonominius veiklos rezultatus;

6.4. įstaigos vadovo sprendimu.
